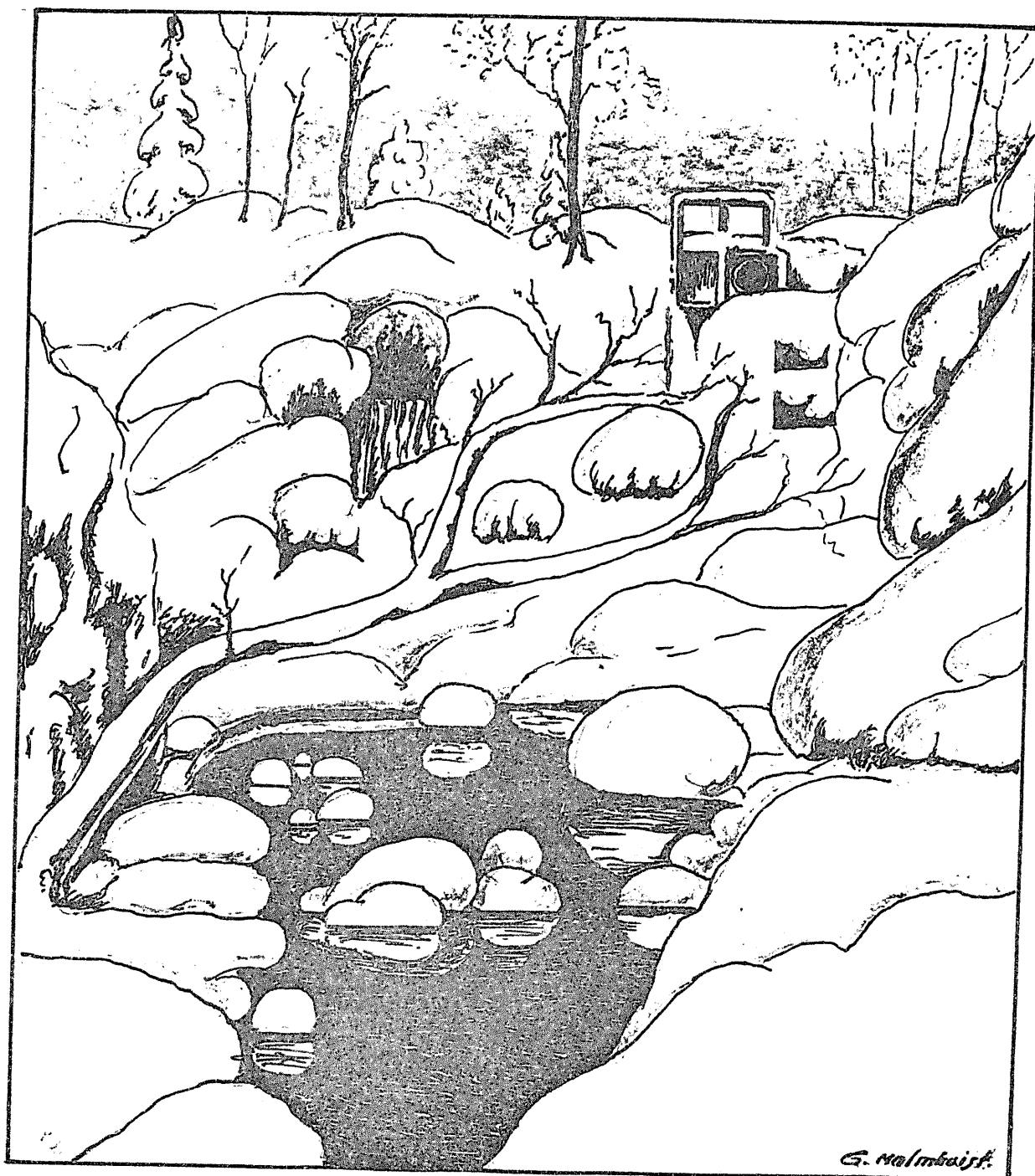

N:r 4

1982

Vinterbild med dammluckorna och vattenfallet vid Harbrodammen. För omkring 100 år sedan fanns här en kvarn som drevs av vatten vid vattenfallet.

ramtiden - en fråga om utropstecken?

Vi har bekymmer i Botkyrka Hembygdsgille. Det är svårt att samla medlemmar till angelägna uppgifter inom gillet, samtidigt som behovet av insatser ökar.

Vi är nog inte ensamma om att ha bekymmer. Många föreningar "kämpar" förtvivlat mot "det andra" - det som lyckas bättre med att dra människor till sig. "det andra" är kan vi lämna därhän. Men ska vi ge upp?

Vi har många medlemmar i vårt gille. Det borde ändå finnas några bland dessa att spåda på de glesnande grupperna av "heltända" med? Gör vi rätt när vi informerar och bearbetar?

Ytterligare nya medlemmar skulle kunna tillföra oss sådana som är villiga att ställa upp och göra något för gillet?

Men arbetsuppgifterna är verkligen många - och de kan bli många flera. Ska vi kanske godta förhållandet att vi inte klarar allt? Leja till sådant som är nödvändigt att göra, men som vi nu skjuter framför oss med förhoppningen att vi kanske klarar det längre fram?

Trädgårdstorp är en fantastisk anläggning, skapad av entusiaster - ideell arbetskraft - under ett antal år. Trädgårdstorp är enligt min mening alldeles för bra för att hållas tillgängligt i huvudsak endast för medlemmar. På Trädgårdstorp finns en viktig bit av Botkyrkas historia, delvis färdig att servera alla dem som nu bor i den nya tidens Botkyrka. Hit kommer skolbarn för att lära, men många flera skulle kunna komma. Här kan man lära om livet förr, om handaslöjder, lekar och dans - kulturarv att föra vidare.

Aktiviteter som ger ökat tillträde till kunskande och lokaliteter - det som finns på Trädgårdstorp - ger ökat intresse, nya med-

lemmar, mera pengar (både medlemsavgifter och bidrag). Ska vi öppna grindarna?

Om vi byter ut frågetecknen mot utropstecken - vad ska vi då göra? Detta måste vi diskutera. Under den korta tid jag varit med i styrelsen har jag väl mött några saker som jag tycker borde ändras.

Vi samlas till alldeles för många sammanträden av olika slag. Varför gör vi inte vartannat styrelsesammanträde till ett arbetssammanträde? Det finns massor med saker att göra. För formens skull kan man ju göra ett enkelt protokoll som talar om vad vi gjort. Det borde gå att göra likadant med en del kvartalsmöten. De skulle kunna kopplas ihop med Trädgårdstorps-kommitténs arbetsdagar. Arbetsdagarna skulle kunna kopplas ihop med Fornminneskommitténs "Öppet hus". Då blir det mera liv på anläggningen.

För att minska antalet ärenden till styrelse och kvartalsmöte bör vi delegera ansvar till de olika kommittéerna. De tilldelas i budget medel för vissa aktiviteter och bör kunna disponera dessa resp. utföra det de åtagit sig, utan en mängd bekräftande beslut.

Vi behöver undersöka vilka krafter vi har som kan ställa upp som ledare/lärare i en utvidgad kursverksamhet. Detta gäller såväl dag- som kvällskurser. Mottagare av kunskandet från Trädgårdstorp kan vara alla, från skolbarn (SIA) till pensionärer. Det bör allvarligt diskuteras om vi inte åter bör samverka med ett studieförbund. Om vi inte har egna krafter så är det säkert möjligt att rekrytera utifrån - "skapa" nya Trädgårdstorp-pare.

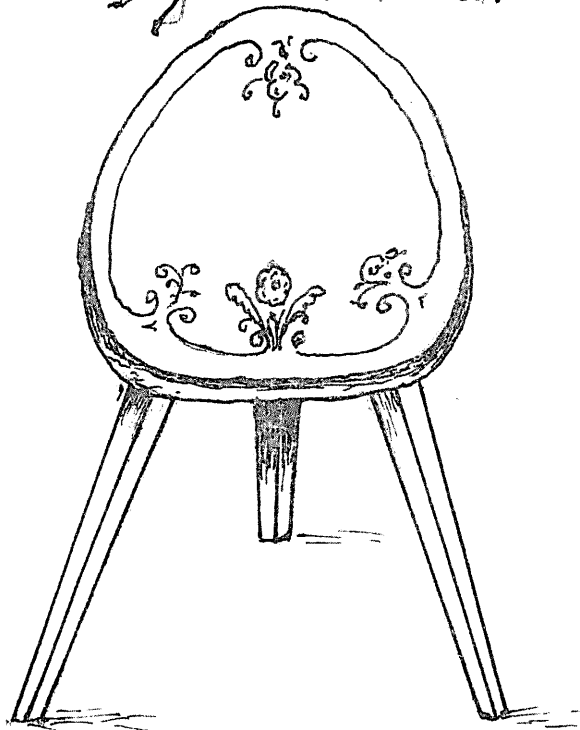
Vi har ett par gamla ärenden. Om dessa bör beslut fattas så snart det finns beslutunderlag:

Ja, det är mycket som ryms i huvudet på en gammal gubbe. Detta är ändå inte allt. Men jag tror att vi kommer en bit på väg om vi försöker samla oss till nya tag. Och sedan kan vi fortsätta med allt det andra --

Handwritten signature

Gåvor:

Pallen blev lotterivinst på
Gillet's Julmarknad.

Pall med glödrisad
dekor. Tillverkad av
Vilje Molin i Garväs
skänkt till Gillef av
Rune Engström.

Fru musika.

Del I och del VI.
i serien Nordiska musik-
album.

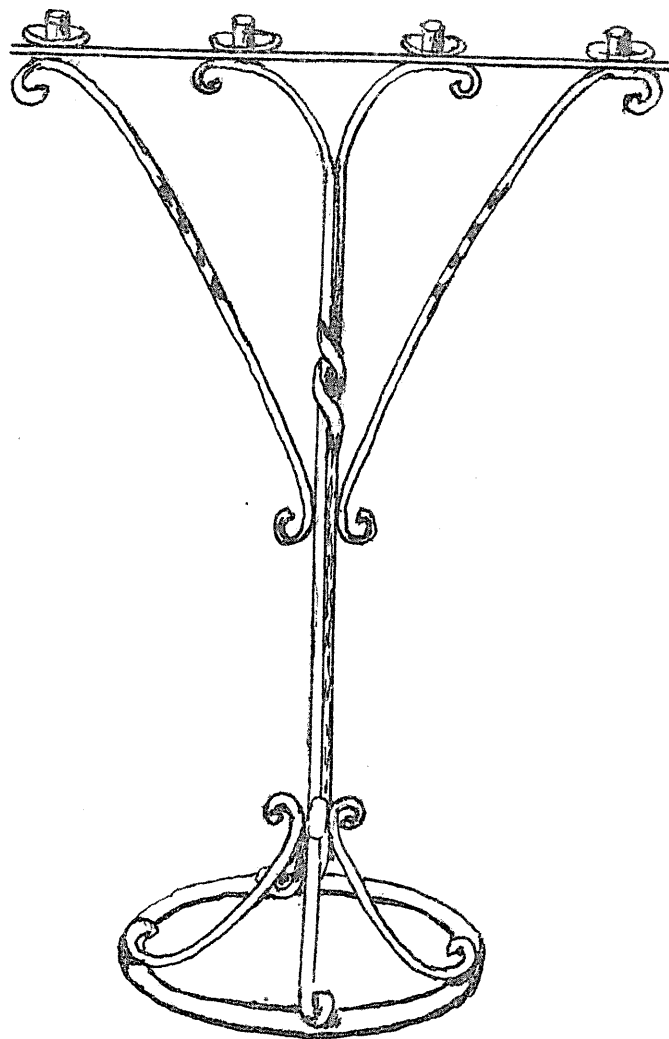
Gåva till Gillef av Offe
Sahlström augusti 1982.

Å Botkyrka Hembygdsgilles vägnar
framföres härmed ett varmt tack
för gåvorna.

Styrelsen

Advent-ljusstake

tillverkad av
Alexis Blomberg
som också skänkt
den som gåva till
Norsborgs kyrka

Första söndagen i advent 1981
överlämnade Alexis adventsstaken
i Norsborgs kyrka.

Under advent 1980 överlämnade
Alexis liknande ljusstakar som
gåva. 1 till Botkyrka kyrka och
1 till Tullinge kyrka.

Fornminnen rasar ner i grustag !

På Österbys mark i Hölö har traktens fornminnesentusiast Einar Eriksson, i en grustagskant på ett gravområde från järnålder hittat krukskärvor, ben och bronsföremål, som vintertid fryser ut och faller ner i grustaget.

Hölöproblem i Botkyrkatidning? --
-- Ja!

StockholmsLäns Hembygdsförbund, fick i uppdrag att med Riksantikvarieämbetet utföra en arkeologisk grävkurs (kurs:6-10 sept-82) just i Hölö, för att rädda tre gravar vid rasbranten.

Helt färsk i Hembygdsförening och förbund, gav Sven Gunnar Broström mej chansen att hoppa med. Jag hade en gammal önskan att få följa en arkeologisk utgrävning och som nu, på rätta sidan om, "Avspärrat område. Lagskyddat fornminne. Utgrävning pågår." Kurser?-Teori?- kan vara ganska torra ibland, men här omsattes teorin direkt till praktiskt arbete. Gräv och rädda vad vi hinner på en vecka. 20 s.k. "grävlingsentusiaster" mellan 30 och 70 år ställde upp under sakkunnig ledning av Arkeolog Bengt Elfstrand och gravområdets "bytomte" Einar Eriksson. Många med erfarenhet från tidigare kurser, andra mer eller mindre nybörjare. Men intresset höll sej nytt och färskt hela kursen.

Glada som barn ställde vi upp på Fotografering, Kartering, Avvägning, Avritning, Avtorvning, Rensning, Stenborttagning, Utgrävning fram till Gravfynden. Men första dagen gick åt till att röja upp betydligt senare "fornminnen" som sommartorpare tippat i grusgropen under lång tid.

En tanke slog mej. Får dessa ganska nutida ting ligga ifred lika länge som "våra" gravar så blir de nog intressanta för våra efterkommande "grävlingar". -- En del flaskor, skålar, koppar, kastruller och en emaljerad potta bland annat ställdes upp på gruskanten för ev. studier och tidsbestämmelser.

Då kom givetvis Läns-Tidningen dit och fotograferade eländet, mest till skam för de som en gång lämnat sitt avfall där.

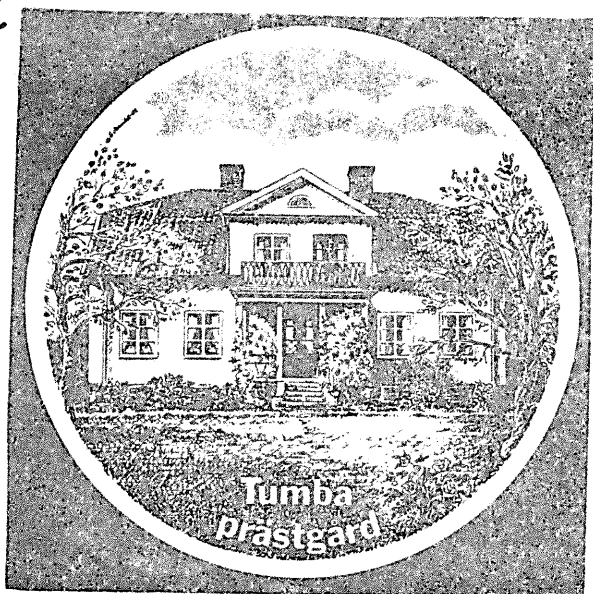
Kartering av området var en ny, mer och mer spännande sysselsättning där genom div. inmätningar i terrängen och punktavsättning på ett vitt papper, vi fick se hur en kartbild med gravar, bautastenar, stigar vid grustagskanten sakta växa fram som en riktig karta över området. Sen gällde att gräva!- Men här grävdes inte efter skatter. Ytterst metodiskt, efter givna regler klargjordes gravarnas läge, höjd, Markprofil, och begränsning. Hur stor del har rasat ner i grusbranten? Vad finnes kvar av gravinnehållet? Eftersom gravområdet är känt tidigare så vet man att det tillhör äldre järnåldern -0-500 e.Kr. 170 synliga anläggningar finns på platsen.

Vad hittade vi? Tre helt olika gravformer liksom växte fram ur jorden under våra spadar, slevar, borstar och framförallt rotsaxars trägna men försiktiga arbeten. Både vi och traktens befolkning var förvånade att så intressanta ting fanns så nära under torven. OCH-- upptäckarglädjen är svår att beskriva:" Här ser jag nu, forntida människors egenhändiga anläggningar träda fram, efter 2000 års vila, och visa sig på nytt för sena arvtagare till våra förfäders marker." Krukskärvor, benrester, hartsringar, bronsbeslag, gravformer, gravskick, undersöknings metodik, arbetsglädjen, lagandan, gräv-gänget, kursledningen och framförallt vädret, gjorde alltsammans till en synnerligen stimulerande kurs, dessutom frisk luft och motion i en vacker trakt, vad kan man mer begära för en nybörjare!

Utflykter på kvällarna till traktens fornminnen, Tullgarn med Bellevue, Uppsa hög, gav pricken över i:t.

Vi räddade några av Hölös, kanske annars förlorade fornminnen. Finns det några flera fornminnen som är i fara. Ring och kontakta Stockholms Läns Hembygdsförbund. Dom ha folk som ställer upp! En av dom är
Bengt i Slagsta.

Julkalappslips

Minnestallrik Tumba prästgård

I år är det 10 år sedan Tumba prästgård revs för att ge plats åt Tumba kyrka

Även om kyrkan är viktig för det kyrkliga arbetet i församlingen så är det många som med saknad minns prästgården. Där har många Tumbabor döpts och vigts.

Det har framkommit önskemål om en minnestallrik med Tumba prästgård som motiv. Den är nu klar och kostar 75 kronor. Behållningen går till Prästgårdens syförening som är uppkallad efter prästgården och som i många år hade sina sammankomster där.

Beställning tas emot av Ingrid Padel, Stökhagsvägen 148, 14550 Norsborg. tel. 0753 74101

En minnestallrik av Tullinge gård.

Utgives av Norsborgs I.F. och kan köpas genom P.A Gellerhult Träffas pr tel. 0753 71365, Måndag t.o.m. fredag kl. 9 - 11.

Ännu en lämplig julklapp är den av Botkyrka Hembygdsgille utgivna Bildkartan över Botkyrka. Kan köpas vid Trädgårdstorp eller av Georg Malmkvist tel. 087781711.

Hembygdsrörelsens 80-tal.

INSIKTER - ENGAGEMANG - ÅTGÄRDER

Vid en konferans anordnad av Riksförbundet för hembygdsvård talade överantikvarie Margareta Björnstad från Riksantikvarieämbetet.

Hembygdsvård rymmer så mycket: Visst måste vi intressera oss för hur det går med det vi kallar kulturlandskapet - eller naturen.

Margareta Björnstad menar att vi är på väg att få ett tvådelat landskap, odelad jord eller skog. Hur det ska gå med den saken beror mycket på oss hembygdsvårdare. Vi måste bli tuffare.

Det måste bli ökad samverkan mellan kommuner och läns museer, mellan kommuner och hembygdsföreningar. Vi får en ny plan- och byggnadslag snart och den kommer att leda till ökat medborgarinflytande. Eventuellt får vi också en ny kulturminneslag.

Hembygdsrörelsen under 80-talet bör ägna sig åt följande "områden": Insikter, engagemang, åtgärder.

Insikter tvingar oss till att bilda opinion. Vi måste kraftfullt delta i samhällsarbetet, leva mitt i det, fånga upp vad som händer och verka för eller emot.

Engagemang skapar vi genom att aktivera människor. "Man får inte bara jobba med sig själv". Vi måste intressera människor till att vara med, inte bara lyssna.

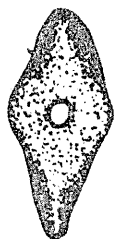
Åtgärder består av egna insatser. Vi ger råd. Vi måste vara med och utbilda många människor om vad det är som spelar en roll inom samhället. Tala om när det är lönt att vara aktiv. Lära människor var de kan få resultat. Det behövs också utbildning om olika tiders idéer, om vad det är som präglar vår miljö.

Ja detta är ett mycket kort referat av vad som sades av en föreläsare.

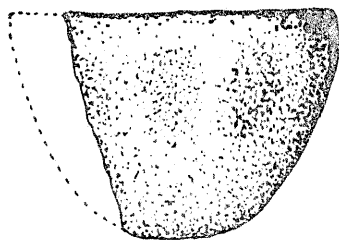
Rune

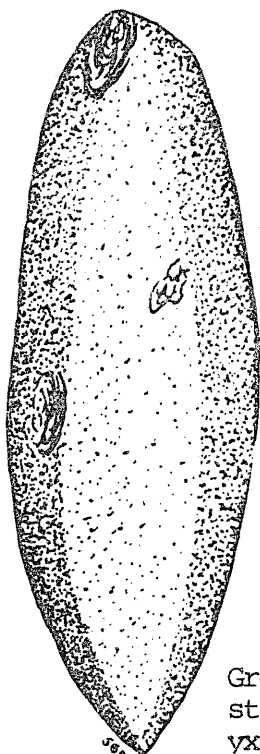
ARKEOLOGI

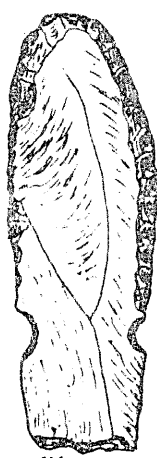
Lerpärla formad
som en yxa

Miniatyrlerkärl

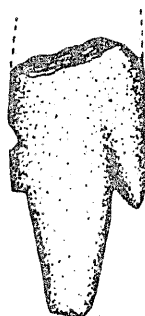
Grön-
stens-
yxa

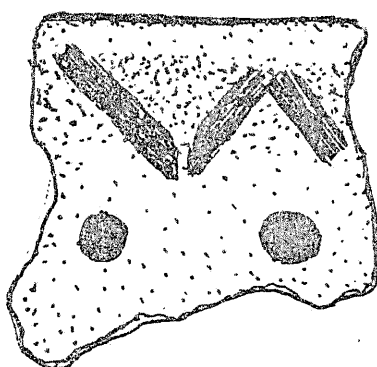
Skrapa av flinta

Del av lerskulptur

Halv pilspets
av skiffer

Krukskärva

Lerpärla

STENÅLDERSBOPLATSEN VID MASMO HAR UNDERSÖKTS HÖSTEN 1982

Boplatsen är belägen öster om Alby-sjön men i Huddinge kommun ett par hundra meter ifrån gränsen till Botkyrka. I dalgången nedanför det branta Myrstuguberget levde för 4000-5000 år sedan en grupp stenåldersmänniskor intill den dåtida havsstranden belägen cirka 25 meter högre än Alby-sjöns yta idag. Redan på 1930-talet upptäckte arkeologen Ivar Schnell att det fanns rester av en stenåldersboplats i dalgången vid Masmo. På 1940-talet gjorde man här en mindre provundersökning och man konstaterade då att boplatsen tillhört den så kallade gropkeramiska kulturen.

Nästa år skall Myrstuguberget bebyggas och uppfartsvägen kommer att förstöra en stor del av boplatsen. Därför har Riksantikvarieämbetet under hösten 1982 gjort en vetenskaplig undersökning. Från denna kan bland annat följande rapporteras: Boplatsen visade sig vara större än man trodde tidigare. Man fann nämligen troligen äldre boplatsrester på en platå belägen cirka 10 meter högre än den kända boplatsen. Det man fann här var härdar, stenavslag, en stenyxa, m.m.

På det tidigare kända lägre boplatsområdet fann man som väntat en hel del krukskärvor av så kallad gropkeramisk typ. I de delvis halvmeter-tjocka kulturlagren hittade man även andra fynd som delvis avbildas på den här sidan. Dessutom fann man benfragment av de djur man jagat bl.a. säl. På grund av boplatsens storlek hann man inte gräva färdigt i höst. Om man får mera pengar kommer grävningen att avslutas i vår.

Sven-Gunnar B

TIERPSTRÄFFEN

den 6 november 1982. Det var målet för Gillets 16 dansare som drog iväg på lördagseftermiddagen i fem bilar och sammanträffade vid motorhotellet i Uppsala, vilket var samlingsplats med kafferast.

Väl framme startade sankvämet med mat och dryck samt ett inslag av ortens amatörskådespelare som hade många fina inslag.

Bord och stolar röjdes snabbt och gammeldans, folkdans och polskor varvades under kvällen.

Tiden rusade iväg och dansen avslutades strax efter klockan 1.

Under kvällen hade det blivit lite slirigt, eller som man på fackspråk säger:

"Varning för fläckvis halka", så foten fick under hemfärden ligga lätt på pedalerna, men det klarade alla kvällens chaufförer med "glans".

Ny kafferast i Uppsala på hemväg, nu med medhavd kaffekorg då t o m nattklubben stängt. För kallt var det också att sitta ute så var och en fick ordna sin egen nattklubb i respektive bil, vår orkester körde just då country and western, härliga danstakter det också, men trångt.

Vi vinkade avsked och var och en rullade hem till Botkyrkatrakten efter en fin-fin kväll i Tierp.

Sportnytt

Curre B

● Höstens grenar var orientering och simning. Orienteringen gick av stapeln i Huddinge, närmare bestämt vid Källbrinksskolan. Det var Fyrväplingen som lagt en trevlig och lagom svår bana och även vädrets makter gynnade oss.

Den kompletta resultatlistan finns på anslagstavlan på Logen.

Vid simningen i Åkeshovshallen placerade Gillet sig i lagtävlingen på 5:e plats. Övriga resultat från de olika klasserna, i klass 10 placerade sig Kristina Steurer på 5:e plats.

I klass 9 kom Ei och IL Avelin på 3:e resp. 7:e plats.

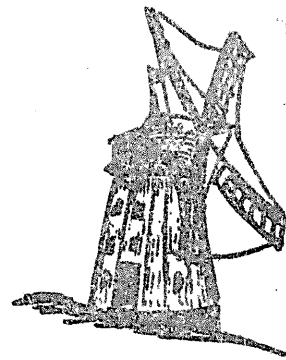
I:a platsen i klass 5 togs lätt av Ingrid Avelin.

Veteranklassen (klass 3) vanns av Lars-Erik Hultman medan jumboplatsen i klass 2 togs av Stefan Wallön.

I samband med promenadorienteringen på Solsäter utdelades diplom och minibricka till: Kristina Steurer, Lars-Erik och Ingrid Avelin som från Gillet deltagit i alla 3-kampsgrenarna.

Synd att inte fler kunde vara med vid denna härliga höstsöndag.

Ingrid

Hemliga utflykten

● Hemlig utflykt till Torekällberget i Södertälje den 17 september 1982.

Först samlades vi vid Trädgårdstorp som vanligt. Karin delar ut igenklistrade kuvert, och så går startskottet.

Färden går gamla Södertäljevägen upp på motorvägen mot Södertälje.

Väl uppe på Torekällberget möttes vi av festkommittén och Rune Andersson.

Han visade oss sedan runt i museet. Vi hade mycket trevligt med många skratt för han var en baddare att berätta historier.

Vandringen avslutades i handelsboden där Rune tog på sej mössan och visade saker från 1930-40 talet.

Efter den turen var det härligt med öl och kaffe och härliga landgångar. Vi satte sedan och sjöng några sånger som avslutning.

Jag tyckte det var en härlig kväll och skönt att inte dansa för en gångs skull utan ha tillfälle att prata med varann.

Tack till festkommittén för en lyckad kväll!

Ulla M

Gillesaftonen den 8/10

● Det kom en förfrågan från Träskogillet om vi ville vara med på ett sankväm tillsammans med dom i deras föreningslokal i Bredäng.

På denna förfrågan nappade festkommittén så, fredagen den 8 oktober hade ca 30 gillare mött upp.

Kvällen avlöpte under gemytliga former med dans, med lekar och sång.

För musiken stod en spelman från Träskomen han fick gott stöd av både Lennart, Lasse och Magnus.

Med ett tack till Träskogillet och Festkommittén avslutades det hela vid 23-tiden.

Arne

Ett varmt och innerligt tack...

till alla Gilleskamrater som under min Nisses långa sjukdomstid besökte honom på sjukhuset, sände blommor och uppmuntrande kort. Tack även för Botkyrkaboken som han fick från Gillet.

Efter amputationen var han mycket optimistisk eftersom läkningen fortskred normalt och infektionen läkt ut. Han blev utskriven från sjukhuset och genast var han - tillsammans med Lasse Boman, igång och planerade allt som skulle göras vid Trädgårdstorp nästa år. Tillsammans med Lars-Erik och Inger gick han igenom den nya bandspelaren och planerade för intervjuer.

Han ville så gärna komma tillbaka till verksamheten i Gillet - men hans hjärta orkade inte längre.

Om Ni vill hedra Nisses minne på något sätt så gör Ni det bäst genom att hålla ihop kamratkretsen och fullfölja alla påbörjade arbeten.

Jag vill också tacka för bidragen till Diabetesföreningen från Gillet och många enskilda medlemmar och jag hoppas av hela mitt hjärta att det kan komma till hjälp för andra som lider av samma sjukdom som Nisse.

Ett varmt tack riktas även till Gillets spelmän för den vackra musiken vid Nisses jordfästning samt för paraderingen med Gillets fana, det blir för mig, och hans övriga anhöriga ett mycket vackert och högtidligt minne.

Eva Sandin

Nya medlemmar

Solveig Johansson	Tullinge
Rolf Larsson	Grödinge
Vivi Ann Larsson	Grödinge
Bo Lewin	Tullinge
Knut Persson	Norsborg
Gunvor Persson	Norsborg
Inger Roos	Tullinge
Roland Roos	Tullinge
Barbro Jeppe	Tumba
Kerstin Sjöberg	Tumba
Ulf Brandstedt	Huddinge

• Vi hälsar Er samtliga hjärtligt välkomna i Botkyrka Hembygds-gille. Inom Gillet är vi alla DU.

Styrelsen

Ett hjärtligt tack för den trevliga och överraskande uppvaktningen till min 60-årsdag.

Lennart

BOTVIDSBYGDEN
ORGAN FÖR BOTKYRKA HEMBYGDSGILLE

Ansv. utgivare: Gunnar Avelin 08-7711512

REDAKTION: Georg Malmkvist 08-7781711
Arne Mattsson 0753-37116
Ingrid Avelin 08-7711512

RED.ADRESS: Malmgårdsbacken 2
146 00 Tullinge

Föreningsmärken

Föreningsmärken finns att köpa genom Lars-Erik Hultman.

Gilletts märke 15:-
Sv. Ungdomsringens märke 8:-
Riksförb. för hembygdsvärd ... 7:50
Sthlms läns hembygdsförbund .. 10:-

Sista manusdag för BOTVIDSBYGDEN nr 1 är den 21 februari 1983. Bidrag kan lämnas till någon i red.

★ JULPYSSEL ★

Här nedan ser Du ordet "VALKOMMEN" som är översatt till inte mindre än 23 språk.

Din uppgift blir att försöka lista ut VILKA det är. Skriv upp på en lapp vilka Du tror att det är och lämna eller skicka den till: Arne Mattsson, Grödingevägen 12A, 147 00 Tumba, senast den 31/1 vill jag ha den. Den eller de som har flest rätt kommer att få en liten grej. Rätt lösning kommer att publiceras i Botvidsbygden nr 1 1983

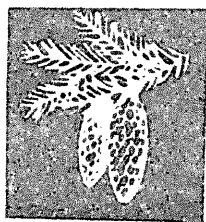
Lycka till!

GOD JUL

GOTT NYTT

ÅR

önskar redaktionen på BOTVIDSBYGDEN

Welcome

Willkommen

Bienvenue

Tervetuola

स्वागतम्

Dobro došao

Добре дошли

Vitej

Benvenuti

Dobrodošel

Καλωσήρθατε

歡迎

Welkom

Bine ați venit

Добро пожаловать

Bua-vinda

مرحبا بكم

Bienvenido

歡迎

Szeretettel üdvözljük

Karibu

Witamy

Hoş geldiniz

